

# Lektionsplanering

**Årskurs:**

Gymnasiet

**Ämne eller kurs:**

Historia 1a1

**Tema:**

Europas tidiga rättssystem

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv.  
Förhistorisk tid, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen och upplysningstiden med vissa valda förändringsprocesser och fördjupningar.  
Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden.

### Betygskriterium (E)

Eleven kan redogöra översiktligt för ett historiskt skeende, ange centrala namn och händelser.  
Eleven tycker till om och diskuterar övergripande viktiga händelser och deras betydelse under olika perioder.

[Gy11, Historia 1a1]

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till rättssystemen (10 min)

- Förklara syftet med rättssystem och dess betydelse i historien.
- Ge exempel på tidiga rättssystem i Europa.
- Diskutera skillnader mellan dem och dagens system.
- Ställ öppna frågor för att väcka intresse.

### 2. Gruppdiskussion (15 min)

- Dela in eleverna i mindre grupper.
- Ge varje grupp ett specifikt rättssystem att undersöka.
- Be dem diskutera och notera sina tankar och slutsatser.
- Uppmana dem att tänka på dess praktiska tillämpningar.

### 3. Presentationer (15 min)

- Varje grupp presenterar sina insikter för klassen.
- Ställ frågor från resten av klassen för att uppmuntra diskussion.
- Anteckna viktiga punkter på tavlan.
- Sammanfatta gemensamma insikter.

### 4. Avslutning och reflektion (10 min)

- Be eleverna reflektera över vad de lärt sig om rättssystem och dess påverkan.
- Diskutera hur dessa system har format Europas historia.
- Fråga om det finns några paralleller till nutidens rättssystem.

## Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Historiska rättssystemens utveckling:** Genomgång av hur rättssystem har utvecklats från antiken till modern tid.
- **Skillnader och likheter:** Jämför tidiga rättssystem med dagens system; vad har förändrats och varför?
- **Rättigheters framväxt:** Hur rättsstandarder har tagits fram och vilka mänskliga rättigheter som har uppkommit genom historien.
- **Källor och dokumentation:** Vikten av källor i studiet av historia, och hur dessa kan påverka vår förståelse av rättssystem.
- **Etiska överväganden:** Diskutera de etiska frågor som kan uppstå kring rättssystem och deras tillämpning.

## Ordkollen

| Ord         | Förklaring                                             | Etymologi                                                |
|-------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Rättssystem | Strukturen och de regler som styr hur lagar tillämpas. | Kommer från latinets "ius" (lag) och "systema" (system). |
| Förordning  | Regler utfärdade av en myndighet.                      | Kommer från franskans "ordonnance".                      |
| Lag         | En bestämmelse som är sanktionerad av staten.          | Kommer från det fornnordiska "lag" som betyder "regel".  |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkar ett rättssystem individens fri- och rättigheter? Diskutera med exempel från historien.
- B. Vilka konsekvenser kan ett orättvist rättssystem ha på ett samhälle?

- C. Hur kan vi se på rättssystemets utveckling ur ett globalt perspektiv?

## Aktivitet

En lektionsaktivitet skulle kunna vara att eleverna skapar en tidslinje över viktiga rättssystem i Europa. De får i uppdrag att inkludera viktiga lagar, rättspraxis och historiska händelser som har påverkat utvecklingen av rättssystemet. De kan använda papper, färgglada pennor och andra material för att göra tidslinjen visuellt och informativ. Presentera sin tidslinje för klassen i slutet av lektionen.

## Exit-ticket

| Frågor                                                  | Svar                                                                                  |
|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Vad är ett rättssystem?                              | Strukturen och reglerna för hur lagar tillämpas.                                      |
| 2. Ge exempel på ett tidigt rättssystem.                | Det romerska rättssystemet.                                                           |
| 3. Vad är skillnaden mellan lag och förordning?         | En lag är en bestämmelse antagen av riksdagen; en förordning utfärdas av myndigheter. |
| 4. Hur har rättighetsperspektivet förändrats över tid?  | Rättigheter har utvecklats mot mer inkludering och skydd av individens frihet.        |
| 5. Vad är källkritik?                                   | Metoder för att bedöma källors tillförlitlighet.                                      |
| 6. Hur kan ett orättvist rättssystem påverka samhället? | Det kan leda till ojämlikhet och brist på tillit till myndigheter.                    |
| 7. Ge ett exempel på en historisk lag.                  | Magna Carta, som begränsade kunglig makt.                                             |
| 8. Vad var syftet med rättssystemens ursprung?          | Att upprätthålla ordning och lösa konflikter.                                         |

## Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats på minst två A4-sidor där de diskuterar ett valt rättssystem och dess påverkan på samhället. De ska inkludera historiska perspektiv och samtida relevans. Uppsatsen ska också innehålla källor och referenser för de fakta som presenteras.

## Citat

*“Rättvisa handlar inte om att ge alla exakt samma sak, utan att ge rättvisa resurser baserat på individuella behov.”* – Ruth Bader Ginsburg (1993). Detta citat belyser vikten av ett rättvist rättssystem som tar hänsyn till individens behov och rättigheter.

## Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)